

Onze vorige bijdrage riep op om, naast leeftijd, geslacht en inkomen, andere verschillen te melden in lifestyle (rook-, drink- en eetgedrag, obesitas etc.) tussen de bevolking van Helvoirt en Haaren. Er zijn geen meldingen ontvangen. Ook riepen we iedereen met gezond verstand op fouten te melden in onze analyse dat sprake is van 2-6 vermijdbare sterfgevallen in Helvoirt als gevolg van de N65. Er zijn geen fouten in onze cijfermatige analyse gemeld. De feiten liggen dan ook relatief simpel.

De geschatte 2 sterfgevallen volgen uit een serie van drie goed onderbouwde wetenschappelijke studies. Het gemiddelde van die 3 studies geeft aan dat de levensverwachting van omwonenden aan snelwegen tot 1000 meter circa 1,45 jaar korter is. Bij 4000 omwonenden N65 in Helvoirt betekent dat 5802 gemiste levensjaren. De leeftijdsverwachting bij geboorte is 80,5 jaar. Die 5802 gemiste levensjaren in Helvoirt betekenen dus per geleefd levensjaar 0,89 ($5802/80,5/80,5=0,89$). Als een gemiddelde verkeersdode de helft, 40,25 jaar oud is in het jaar van overlijden geeft dat het vergelijkbare getal 0,4025. Door die 0,89 te delen door die 0,40215 komen we op onze puntschatting van 2,2 met verkeersdoden vergelijkbare sterfte per jaar. Details en bronnen op <http://www.n65.nl/Studie-N65-Tables-mortality-traffic-Helvoirt.xls>. Iedereen die deze 5802 gemiste levensjaren beter kan omrekenen naar aantal verkeersdoden, is van harte welkom. Hierbij alvast een suggestie voor cijferpuzzelaars: $5802/80,5/40,25=1,79$ verkeersdode per jaar. Zo simpel zijn die sommetjes, beide afgerond op 2.

De geschatte 6 sterfgevallen volgen uit opgaven van de gemeente Haaren tot en met 2011. Daaruit blijkt dat het gemiddelde sterfte% over de afgelopen 5 jaar in het dorp Haaren 0,727% bedroeg en in Helvoirt 0,852%. Het verschil daartussen (0,125%) is toegepast op de 4.623 inwoners van Helvoirt eind 2010. Dat geeft 5,77 extra sterfte. Zo simpel is dat sommetje naar boven afgerond op 6. Voor details en bronnen zie <http://www.n65.nl/Studie-Sterfterisico-Haaren-Helvoirt.xls>. Omdat nooit 100% zeker is dat alleen de N65 deze extra sterfte in Helvoirt verklaart, beloofden we de effecten van aantoonbaar 1.meer 75-+ers, 2.meer vrouwen en 3.meer inkomen in Helvoirt, nader uit te zoeken. Zie <http://www.n65.nl/Studie-N65-Verklaringen-Meer-Sterfte-Helvoirt.xls>.

1. Wat betreft meer 75-+ers blijken er eind 2010 345 (7,49%) 75-+ers te wonen in Helvoirt en 340 (6,21%) in Haaren. Een verschil dus een relatief verschil van 1,28%. Die 1,28% toepassen op de 4605 inwoners van Helvoirt eind 2009, geeft 59 meer 75-+ers in Helvoirt dan in Haaren. Het landelijk sterftecijfer van 75-+ers bedraagt 3,80% t.o.v. 0,82% van de hele bevolking. Een verschil dus van 2,98%. Toegepast op die 59 meer 75-+ers in Helvoirt, zouden die 59 extra 75-+ers dus 1,76 meer sterfte per jaar in Helvoirt kunnen verklaren. Een landelijk sterfte% (0,82%) toepassen op lokale sterfte (Haaren 0,727%, Helvoirt 0,852%), is eigenlijk niet verantwoord en zeker niet bij zo'n kleine groep 75-+ers.

2. Wat betreft meer vrouwen blijkt eind 2010 de vrouw/man verhouding in Helvoirt 102,64% te bedragen en in Haaren 95,01%. Dat geeft een relatief verschil van 7,63%. Toegepast op de 4605 inwoners van Helvoirt eind 2009 geeft dat 352 meer vrouwen dan mannen. Het sterftecijfer van vrouwen in de gemeente Haaren is 0,77% en van mannen 0,95%, een verschil van 0,18%. Toegepast op die 352 meer vrouwen in Helvoirt, betekent dat dus 0,63 minder sterfte per jaar.

3. Wat betreft €1300 meer inkomen in Helvoirt (€22.700 tegen €21.400) over 2004, blijkt uit een onderzoek van CBS 2010 dat dit inkomensverschil resulteert in een toegenomen levensverwachting van 0,9 jaar per inwoner. Nu liggen €22.700 en €21.400 net boven en onder de toevallige CBS-inkomensklassegrens €21.567. Na correctie daarvoor, blijft daar nog maar 0,2 jaar van over. Omgerekend naar sterfte in Helvoirt, betekent dat een verwaarloosbare 0,0001 minder sterfte.

Onze puntschatting van 6 vermijdbare sterfgevallen toewijsbaar aan de N65, tendeert op grond van bovenstaande 3 verklaringen naar 5. Met ziekte, arbeidsongeschiktheid, medische kosten en andere ellende als gevolg, is dan nog geen rekening gehouden.

Jan Leijten (CDA) liet opmerken bovenstaande belangrijk te vinden om mee te nemen bij de keuze mogelijkheden N65. Sam Schoonus (Samenwerking) vindt nog een extra verdiepingsslag noodzakelijk door bovenstaande berekeningen ook toe te passen op bijv. de leeftijdsgroep 80-+ers etc. Wil van

Pinxteren (VVD) beschuldigde ons in het vorige nummer van manipulatie met cijfers. Nu van chantage omdat we menen dat de N65 het belangrijkste onderwerp bij de komende verkiezingen moet zijn.

Hoe belangrijk bovenstaand onderwerp ook is, dit blad heeft nu eenmaal geen wetenschappelijke pretenties. Luchtverontreiniging en lawaai werken alleen indirect op onze gezondheid. Alle bekende factoren zijn uitgesloten. Er zijn geen meldingen ontvangen over andere verschillen in lifestyle (rook-, drink- en eetgedrag, obesitas etc.) tussen de bevolking van Helvoirt en Haaren. Er zijn ook geen fouten in onze cijfermatige analyse gemeld, niet van raadsleden en niet van gemeente ambtenaren. Alleen op deze indirecte wijze kan het bewijs over de gevolgen van de N65 geleverd worden. Totdat iedereen helemaal overtuigd is, houden we dit debat open in ieder geval tot aan de komende verkiezingen. Nu echter via een blog op www.n65.nl. We nodigen iedereen met hart voor gezondheid uit aldaar aan dit debat deel te nemen. Niet alleen over dit aspect maar ook over andere aspecten van de N65.

Schrijf u in op www.n65.nl en/of blog mee voor een gezonde N65 en voor het laatste nieuws.